

Що стосується адекватності перекладу кольороназв, то її варто розглядати у плані досягнення адекватності перекладу усього оригіналу в цілому, адже «не лише частини утворюють ціле, але й ціле зумовлює частини» [1, с. 17]. Переклад вважається адекватним за умов вичерпної точності у передачі смислового змісту оригіналу та повноцінної функціонально-стильової відповідності йому.

Список використаних джерел:

1. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации / Алимов В.В. – М.: Едиториал УРСС, 2005. – 160 с.
2. Английский язык для девочек и мальчиков // Под ред. В.М. Спиваковского. – Киев: «Гранд», 1996. – 176 с.
3. Бочарнікова А.М. Часткові еквіваленти в перекладних перських словниках // *Studia Linguistica*. – №4. – 2010. – С. 305-310.
4. Вивчаємо кольори // Режим доступу: <http://doshkilniatko.net/vyvchajemo-kolory-virshi-dlya-dytyachoho-sadka/>
5. Які кольори подобаються дітям? // Режим доступу: <http://nemovlia.net/pitayut-vidpovidaemo/yaki-kolori-podobayutsya-dityam.html>
6. Color Poems // Режим доступу: <http://www.songs4teachers.com/colorpoems.htm>

Никифоренко Т.І.

студентка,

Науковий керівник: Демченко Н.О.

кандидат педагогічних наук, доцент, професор,

Полтавський інститут економіки і права

Відкритого міжнародного університету

розвитку людини «Україна»

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ АДАПТАЦІЇ ТВОРУ Ф.С. ФІЦДЖЕРАЛЬДА «ВЕЛИКИЙ ГЕТСБІ»

Однією з основних перекладацьких проблем була і залишається проблема «неперекладного в перекладі». Причини цього феномену криються як у неідентичності структури різних мов, так і у відмінностях способів концептуалізації світу, у тому числі в специфіці національних культур.

Дану статтю присвячено дослідженню лексико-граматичних трансформацій при їх перекладі з англійської на українську мову. Переклад лексичних та граматичних одиниць потребує значної уваги, особливо за відсутності прямого мовного чи граматичного еквівалента в мові перекладу. Питання трансформації граматичних та лексичних структур при перекладі на українську мову є дуже актуальним і перспективним для лінгвістичного дослідження.

Матеріалом для дослідження став художній твір Ф.С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі». У статті використаний переклад В.М. Пінчевського.

Перш ніж перейти до конкретних випадків перекладів лексичних та граматичних трансформацій слід дати їх коротку видову характеристику:

- компенсація – трансформація при якій смислові елементи, об'єктивно втрачені при перекладі, через відмінності культур, передаються іншими лексичними одиницями, причому не обов'язково у тому місці тексту, що і в оригіналі;

- експлікація (описовий переклад) – трансформація, в результаті якої, лексична одиниця мови оригіналу замінюється словосполученням, яке дає пояснення чи визначення цього значення;

- антонімічний переклад – трансформація при якій відбувається заміна стверджуваної форми в оригіналі на заперечну в перекладі чи навпаки, при цьому одиниця мови оригіналу може замінюватись не тільки прямо протилежною одиницею мови перекладу, але й іншими словами і словосполученнями, виражаючими протилежну думку;

- розбивка речень (членування) – трансформація при якій одне речення оригіналу ділиться на два чи три речення в перекладі;

- граматична заміна форми слова, частини мови, члена речення – трансформація яка при перекладі не використовує аналогічні граматичні форми та структури [1].

При дослідженні перекладу даного художнього твору було виявлено наступні приклади лексико-граматичних трансформацій при адаптації тексту.

Компенсація: «*The great wet barnyard of Long Island Sound.*» – «*На задвірках протоки Лонг-Айленд.*»; «... through the sea-change...» – «...крізь приплив і відплив...» [2; 3].

Експлікація: «*The great wet barnyard of Long Island Sound.*» – «*На задвірках протоки Лонг-Айленд*» [2; 3].

Антономічний переклад: «Come along,» – he said but – to her only. «*I mean it,*» – she insisted. – «Їдьмо,» – сказав він, звертаючись тільки до неї однієї. «*Hi, серйозно,*», – не вгамовувалася вона» [2; 3].

Розбивка речень: «The rich get richer and the poor get – children.» – «Наживаються багатії грошей повні мішки. Ну, а бідний наживає тільки купу димлахів.»; «I think that voice held him most, with its fluctuating feverish warmth, because it couldn't be over dreamed – that voice was a deathless song.» – «Мені здається, її голос особливо притягував його своєю мінливою, гарячкової теплотою. Тут вже уява нічого не могла перебільшити – безсмертна пісня звучала в цьому голосі.»; «They swell with new arrivals, dissolve and form in the same breath: already there are wanderers, confident girls who weave here and there among the stouter and more stable, become for a sharp joyous moment the centre of a group, and then, excited with triumph, glide on through the sea-change of faces and voices and colour under the constantly changing light.» – «Вони обростають новими поповненнями, не встигає один розпастися, як уже зібрався інший. З'явилися вже непосиди з самовпевнених молодих красунь: така промайне то тут, то там серед дам солідніше, на короткий, радісний мить стане центром уваги групи – і вже поспішає далі, збуджена успіхом, крізь приплив і відплив осіб, і фарб, і голосів, у безперестанку мінливому світлі» [2; 3].

Граматична заміна форми слова: «It was with a tower on one side, spanking new under a *thin* beard of raw ivy, and a marble swimming pool, and more than 40 acres of lawn and garden.» – «Вона була з кутовою баштою, де новенька кладка *просвічувала* крізь рідкісну ще завісу плюща, з мармуровим басейном для плавання і садом в сорок з гаком акрів»; «On buffet tables, garnished with glistening hors d'oeuvre, spiced baked hams crowded against salads of harlequin designs and pastry pigs and turkeys *bewitched to a dark gold.*» – «На столах, в блискучому кільці закусок, шикувалися окости, нашпиговані спеціями, салати, строкаті, як трико арлекіна, поросята, запечені в тісті, смажені індички, *відливають чарівним блиском золота.*»; «It was strange to reach the marble steps and find *no stir of bright dresses* in and out of the door, and hear no sound but bird voices in the trees.» – «Було дивно не бачити *гармидеру різнобарвних суконь* на мармурових щаблях і не чути ніяких інших звуків, крім гомону птахів на деревах.»; «Each night he added to the pattern of his fancies until drowsiness closed down upon some vivid scene with an oblivious

embrace.» – «Щоночі його уяву ткали все нові і нові візерунки, поки сон не брав його в свої спустошувальні обійми, посеред якоїсь особливо захоплюючої мрії.»; «They gave a promise that the rock of world was founded securely on a fairy's wing.» – «Вони переконували в тому, що світ міцно і надійно *спочиває* на крильцях феї.» ; «The lights grow brighter as the earth *lurches away* from the sun and now the orchestra *is playing* yellow cocktail music and the opera of voices *itches* a key higher.» – «Вогні тим яскравішали, чим більше земля *відверталася* від сонця, ось уже оркестр *заграв* золотисту музику під коктейлі, і оперний хор голосів *завунав* тоном вище.»; «She floated *face down* for a few yards.» – «Кілька ярдів пропливла, *не піднімаючи* обличчя з води.»; «He was balancing himself on the dashboard of his car with that resourcefulness of movement that is so peculiarly American that comes, I suppose, *with the absence* of lifting work in youth.» – «Він балансував, стоячи на приступці автомобіля, з тією розкутістю рухів, яка так властива американцям – певно, від того, що замолоду *ми не знаємо* тяжкої фізичної праці» [2; 3].

Завдяки дослідженому матеріалу можна зробити наступні висновки. Лексико-граматичні трансформації є поширеними при перекладі твору Ф.С. Фіцджеральда «Великий Гетсбі». Подані вище приклади трансформацій характерні для художнього перекладу, який не потребує наукової точності.

Проаналізований матеріал показав, що найбільший процент лексико-граматичних трансформацій припадає на граматичні заміни форм слова та речення (53%). Дещо менший відсоток належить такому граматичному типові адаптації як розбивка речень (20%). Менш вживаним при перекладі та адаптації досліджуваного твору є прийом компенсації (13%). Найрідше у перекладі даного твору зустрічаються такі типи адаптаційних трансформацій як антономічний переклад (7%) та експлікація (7%).

Список використаних джерел:

1. Комисаров В. Н. Слово о переводе и адаптации / В. Н. Комиаров. – М.: Наука, 2003. – 162 с.
2. Фіцджеральд Ф. С. Великий Гетсбі. / Ф. С. Фіцджеральд; пер. з англ. В. М. Пінчевський. – Харків.: Фоліо, 2003. – 497 с.
3. Fitzgerald F. S. The Great Gatsby / Fitzgerald F. S. – Harmondsworth: Penguin Books Ltd., 2004. – 189 p.